

گزارش مختصر همایش "ریشه یابی بنیادهای مذهبی و فکری طالبان"

کانون مطالعات و پژوهشهای خراسان به سلسله برگزاری همایش ها و سیمینارهای علمی- پژوهشی خود به تاریخ 28 اپریل 2013 میزبان همایشی تحت عنوان "ریشه یابی بنیادهای مذهبی و فکری طالبان" در دانشگاه برییک (Birkbeck University) لندن بود. همایش ساعت چهارونیم عصر به اشتراک حدود یکصد و پنجاه تن از دانشمندان، پژوهشگران، دانشجویان و فرهنگیان برگزار شد.

همایش به گرداندگی مجیب الرحمن رحیمی و تلاوت آیاتی از قرآن مجید توسط قاری سید ادریس هاشمی آغاز گردید. سپس محترم پروفسور لعلزاد ربیس دوره ای کانون طی سخنان کوتاهی مهمانان را خیرمقدم گفت و از تشریف آوری محترم خواجه بشیر احمد انصاری در برنامه قدردانی نمود.

آنگاه سخنران اصلی همایش محترم خواجه بشیر احمد انصاری نویسنده و پژوهشگر در قسمت اول برنامه به تفصیل به ریشه یابی بنیادهای فکری و مذهبی طالبان پرداخت. وی با سپاسگزاری از کانون آغاز و به صورت منسجم بحث مشروعیت زدایی دینی از حرکت طالبان را با تقسیم بندی به بخش های مختلف پی گرفت.

در بخش اول آقای انصاری بحث در مورد ریشه یابی فکری و مذهبی طالبان را با نگاهی به ظهور و تبارشناسی فکری این حرکت آغاز نمود. آنگاه با مطرح نمودن این سوال: چه بودیم و چه شدیم؟ به نقش خراسانیان در اعمار تمدن اسلامی پرداخته و از جایگاه برجسته رای در برابر روایت در خراسان سخن گفته و به عنوان نمونه از سامانیان به مثابه بازتاب سیاسی یک فرهنگ یاد کرد. در بخش دوم انصاری از تمدنی در سرایش سقوت و ادامه سیر نزولی این روند سخن گفت. مبارزه با عقل، بستن دروازه اجتهاد، ترویج تصوف زندگی گریز، صاعقه ظهور قبایل مغول، سقوت خلافت عثمانی، سقوت بخارا و سمرقند، رسیدن استعمار به هند، کشف نفت و اسلام مسلح را از عمده ترین ویژگی های این دوره برشمرد.

در بخش سوم انصاری از طالبان به عنوان عصاره هشت قرن عقب ماندگی یاد نمود و با برشمردن ویژگی های ذیل برای خوارج:

1. ادعای تقوایی بیشتر از پیامبر
2. ذهنیت قبیلوی
3. بغاوت مسلحانه
4. تحجر فقهی
5. ملیتاریزم
6. انتقام
7. عقده طبقاتی
8. ایدیولوژی بیابانی
9. امر به معروف و نهی از منکر
10. تسمیه دینی

طالبان را در یک حرکت مقایسوی مساوی به خوارج دانست. در همین راستا او از سابقه خوارج در افغانستان و ظهور مجدد این جریان در این سرزمین صحبت کرد.

در بخش چهارم و اخیر انصاری با مطرح نمودن این سوال: پس چه باید کرد؟ به ارایه راه حل و چگونگی برخورد با این پدیده پرداخت. در این راستا او راهکارهای ذیل را برای مبارزه با این گروه پیشنهاد و هریکی را جداگانه مورد تجزیه و تحلیل قرارداد.

1. شناخت این پدیده
2. سرود ملی این ملت
3. روشنگری
4. استفاده از قدرت نرم
5. تشکلی قانونمند اطاعت
6. بازگشت به خویشتن

7. امید

بعد از یک وقفه، قسمت دوم برنامه یعنی پرسش و پاسخ همایش آغاز گردید. اشتراک کنندگان با ابراز نظر های منتقدانه و پرسش های علمی به غنای بحث افزودند و آقای انصاری با حوصله مندی به پرسش ها پاسخ داد. سابقه تاریخی افراط گرایی با اتکا به متون دینی و چگونگی برخورد با این میراث، تنوع قرائت های دینی و مشکل ترجیح قرائتی بر قرائت دیگر، حکومت دینی یا سیکولار، برگشت به گذشته راه حل یا افزودن گرهی بر مشکلات و سدی فرا راه حرکت به پیش، طالبان و قابلیت پذیرش مبارزه نرم یا فرهنگی و بالاخره مقابله با طالبان با استفاده از زور یا قدرت سخت از عمده ترین پرسش ها و مواردی بودند که در قسمت دوم همایش از سوی اشتراک کنندگان مطرح گردید. کنفرانس که به ساعت 16:30 عصر آغاز یافته بود به ساعت 21:00 شام به پایان رسید.

کانون در نظر دارد به زودی فیلم همایش را با استفاده از "یوتیوب" به دسترس علاقمندان قرار دهد.

